ואם לאו אשם זה של שלמי נדבה" ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ונאכל ליום ולילה *תקוני גברא שאני *הא תינח אשם, לוג מאי איכא למימר? דאמר "לוג זה יהא נדבה", ודילמא לאו מצורע הוא ובעי מקמץ? דמקמיץ, ודילמא מצורע הוא ובעי מתן שבע? דיהיב, והא חסר ליה, דמייתי פורתא ומלי ליה, דתנן *חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו. והא בעי הקטרה? דאקטר ליה, אימת: אי בתר מתנות שבע הוו להו שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואין מקטירין את הקומץ עליהן, אי קודם א] מתנות שבע *כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו? אמר רב יהודה בריה דר"ש בן פזי דמסיק להו לשם עצים דתניא* רבי אליעזר אומר "לריח ניחוח" אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם

תורה אור: ויקרא ב

והא הכא דלמא לאו מצורע הוא והוי שלמים וקתני ונאכל ליום ולילה אלמא לכתחלה נמי שרי ר"ש: **פא מינה אשם כו'.** מלתיה דר"ש קא מפרש ואזיל ולאו לרבא קא מותיב: **לוג זה יהא נדבה.** אם אינו מצורע דאמרי' לקמן בפ' כל התדיר (דף צא.) מתנדבין שמן בפני עצמו: **ובעי מיקמץ.** ב] המתנדב שמן קומצו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין כדיליף ליה מקרבן מנחה (קרבן) מלמד שמתנדבין שמן ג] כמנחה כו': **מתן שבע.** כדכתיב קרא בלוג של מצורע והזה מן השמן באצבעו [וגו'] (ויקרא יד): **והא חסר ליה.** ע"י קמילה ולוג חסר פסול כדכתיב (שם) ולוג שמן: **עד שלא יצק.** מן הלוג על כפו השמאלית כדכתיב ומן השמן יצק הכהן על כף הכהן השמאלית, והזה הכהן באצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית (שם): **והא בעי קומץ הקטרה.** דדלמא נדבה הוא: **דמקטיר ליה.** ושיריים נאכלין ממ"נ: אי דמצורע הוא הרי הוא נאכל כדאמרי' בפ' בית שמאי (לעיל דף מד:) "לכל קרבנם" לרבות לוג שמן של מצורע ואי נדבה הוא הרי הוא כשירי מנחה: **אי בתר מתנות שבע.** דלמא נדבה הוא וכי יהיב מתן שבע בתר קמילה הוו להו שיריים שחסרו בין קמילה להקטרה וקי"ל במנחות בפ"ק (דף ט:) אין מקטירין הקומץ עליהן ד] דכתיב מן המנחה פרט לשחסרה היא כו': **ואי קודם מתן שבע.** היכי מצי למיתב מיניה מתן שבע דלמא נדבה היא והקטרת הקומץ הקטרה והנך הוו להו שיריים וכי הדר מעייל (מידי) מינייהו קא עבר משום בל תקטירו כדכתיב (ויקרא ב) "כי כל שאור וכל דבש וגו'" והאי "ממנו" יתירא הוא ודרשינן ביה נמי לא תקטירו כל שממנו אשה לה' יש בכלל הזה קדשים ושירי מנחה ולחם הפנים שקרב מהן כבר לאישים האימורים וכן הקומץ וכן הבזיכין קיימי שירים בבל תקטירו והנך הזאות במקום הקטרה קיימי: **לשם עצים.** דאמר הכי ה] אם מצורע הוא דאין הקטרת הקומץ הקטרה דהא לאו נדבה הוא הרי מזה מאלו שאינן שיריים ואם אינו מצורע והקטרת הקומץ הקטרה ויש ממנו לאישים ואלו שיריים הם ובבל תקטירו הרי הזאות האלו כאילו הם מים שהרי רשאי להעלות שירי מנחה על המזבח:

לשם

נדבה וזו חובה וחטאת העוף מחובתי ואם טהור אני העולה לתשובה חובה וזו נדבה וחטאת העוף ספיקו וה"ה נמי דמתנה אם כלתה נזירות מתגלחת שניה שתיהן העולות נדבה וחטאת העוף ספק אך לא חש לפרש כל כך ושותה יין ומיטמא למתים ותימה למה לא הזכיר בקרבנות תגלחת רביעית זו *חטאת שהרי ודאי נזיר היה ועדיין לא הביא חטאת בהמה בשום פעם ואם באתו לפרש רישא דברייתא ספק נזיר טמא וספק אינו נזיר כלל עכשיו אבל נזיר ודאי *היה ולכך לא יביא חטאת בהמה שהרי אינה באה על ספק לא משתמעא הכי דא"כ הו"ל לפרושי בהדיא ועוד א"כ בשלמים הו"ל למיתני תנאי או למיהוי שלמי נדבה או שלמי נזיר לענין מורם מהם דבהאי חזה ושוק ובהאי זרוע בשלה. בד"א בזמן שנדר שלשים יום אבל נדר י"ב חדש אוכל בקדשים לאחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ד' שנים *באותו ענין ובאותה ו] שאמרנו מגלח לסוף שנה ז] באותה של סוף שלשים באותה תנאי ולבסוף שתי שנים בשניה ולסוף ג' שנים בשלישית ולסוף ארבע ברביעית טמא בספק ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים דתגלחת מצורע ודאי דוחה איסור גילוח דנזיר ומיד *כשיבא לפניט מגלח ראשונה ח] ובשביעית תגלחת שניה ובשמיני מכניס ידיו לבהונות ושותה ביין ומיטמא למתים לאחר שלשים ושבע כך כתוב בתוספתא ונראה דגרס ששים ושבע לפי שיטה שפירשנו. טמא בודאי ומוחלט בספק אוכל בקדשים לאחר שבעה ושלשים יום שותה ביין ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה יום ט] (טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה יום שותה ביין ומיטמא למתים לאחר ארבעה ושבעים יום) טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר שמנה ימים שותה ביין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה יום:

אשם זו יהא שלמי נדבה. וא"ת והא אמרן לעיל בפ' איזהו מקומן (דף מז:) דאשם מצורע שני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי ושלמים אמרי' לעיל (דף כה.) דצריך שיקבל בכלי את כל דמו (של פר) וי"ל י] דתקוני גברא שאני: **וסמיכה.** למ"ד (לעיל דף נג.) סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא הוא בהקפת יד ואע"ג דשלמים בעו סמיכה *גמר משום תקוני גברא התירו כדפרישית לעיל ולמאן דאמר דאורייתא הזכיר בחנם סמיכה וכן נסכים דבין אשם *בין שלמים טעונין סמיכה ונסכים: **ונאכל** ליום ולילה. ובתודה דאין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להתנות משום דבעינן לחם ובלחם אי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפ' התודה (מנחות דף פ:):

לוג מאי איכא למימר. פי' דשמא אינו מצורע והוי חולין בעזרה כיון דעביד מינה עבודה שמזה שבע כנגד פתח אהל מועד ונותן על הבהונות ועל ראש המצורע ותימה ליזיל ליקדיש ליה קדושת דמים על תנאי אם אינו מצורע *דהשתא נמי מייתי פורתא להשלים הלוג וליקדוש ליה קדושת דמים וכי בעי למיכל השיריים פריק להו כדאיתא בסמוך ויש לומר דהכי עדיף טפי לעשות קדושת הגוף בכל מה שיכול *ותימה לי היאך נותן מתן שבע ועל הבהונות מההוא פורתא שקדוש קדושת דמים דשמא אינו מצורע וזורקו לאיבוד שמן הקדש. ברוו"ך:

חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו. משנה זו במס' נגעים פ' בתרא (מ"י): **אימת** אי בתר מתנות שבע הוה להו שיריים שחסרו בין קמילה להקטרה כו'. וא"ת והא ר' יוחנן הוא דאמר בפ"ק דמנחות (דף ט.) דמקטירין קומץ עליהם ואפי' ר"ל דאמר אין מקטירין אליבא דר"א מודה דמקטירין כדאיתא התם וכר' אליעזר משני הכא לבסוף דמסיק לשם עצים ויש לומר אע"ג דמקטירין מ"מ לענין אכילה לא משכחת תקנה דהא אסירי שיריים באכילה כדנפקא ליה התם מוהנותרת ולא הנותרת מן הנותרת:

ואי קודם מתן שבע. דלמא נדבה היא והקטרתו הקטרה והני הוו להו שיריים וכי הדר מעייל מינייהו לפנים להזות קא עבר משום כל שממנו לאישים קיימו שיריים בבל תקטירו והנך הזאות נמי בשמן כהקטרה במזבח בדבר הראוי להקטיר דמי כך פי' בקונטרס והא דמשני דמסיק להו לשם עצים *הוה ליה למינקט דמדי לשם מיא בעלמא ודוחק בקונטרס לפרש [כך] משום לישנא דקרא דלותביה יא] מכל שממנו לאישים *ועוד אי שייך כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו אפי' בהזאות א"כ קשה הא דאמרי' לקמן (דף פ.) הניתנים במתנה אחת שנתערבו במתן ארבע ר' אליעזר אומר ינתנו במתן ארבע הא כיון יב] דניתן במתנה אחת אידך הוו להו שיריים וקא עבר משום בל תקטירו מיהו יש לומר דר' אליעזר לטעמיה דלית ליה (שם עט:) רואין כאילו הוא מים ועוד כיון דשירי הדם למזבח ליסוד מ"מ כי יהיב ליה למעלה לא עבר בבל תקטירו כיון דבלאו הכי טעונין מזבח ועוד קשה לימא דיהיב מתן שבע ברישא והדר ממלא ליה וקמיץ ואע"ג דאמר ר"ל בפ"ק דמנחות (ג"ז שם) מנחה שחסרה קודם קמילה לא יביא מתוך ביתו וימלאנה הא איתותב התם ונראה לפרש דמהקטרה ממש פריך דמקטיר מלוג שמן של מצורע חייב כר' עקיבא דאמר בפ' כל המנחות באות מצה (שם דף נח.) כל ששמו קרבן ור' אליעזר פליג עליה ואע"ג דהך סוגיא כר' אליעזר כדמשני דמסיק לשם עצים באידך לא מסתברא כר' עקיבא ואף על גב דקודם מתן שבע איירי שמו קרבן מיקרי כיון דעתיד להיות קרבן *כמה יג] דמקטיר בשר חטאת קודם זריקת דם דמסתמא חייב ומעיקרא יד] פריך אי לאחר מתן שבע כו' הוי מצי למיפרך נמי מכל שממנו לאישים ובלאו הכי *) טו] שפיר פריך ליה תימה והא קדוש קדושת הגוף

דלוג

*) ובלא"ה פריך שפיר הס"ד אח"כ מה"ד דפריך ליה. תימה והא כו' נ"ק

לז א מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הל"ד:

לח ב מיי' פ"ה מהל' איסורי מזבח הל"ט:

חטאת בהמה נ"ק

לט ג מיי"שם הל' ג:

נושא (התוך הסוגריים) לא היה נ"ק

הסבר מפורש על התנאי שהוזכר (ד־ז) למי שהוא מצורע, ספק מוחלט ספק אינו מוחלט איך הוא מביא את אשמו ולוג השמן שעמו הגמ' מפרטת את הבעיות והפתרונות הקשורות ללוג שמן

נ"ל באותו ענין ובאותה שיטה שאמרנו כו' באותה כו' ובאותה תנאי כו' בשלישית ולבסוף ארבע ברביעית נ"ק

כשבא נ"ק וגי' יעב"ץ כשיבא

נ"ק מ"ז

נ"ל גמורה

אשם מצורע בין נ"ק

מה שיכול הס"ד וכן ותימה לי כו' שייך בסוף ד"ה דפריק ליה כו' וקאי על תי' א"נ פי' לקמן. נ"ק

* עי' לעיל עה: ד"ה קודם לכה

[מנחות קב:]

נגעים פרק יד משנה י

[מנחות ט.]

יומא מו: יבמות ק: סוטה כג. מנחות נח. קו:

יבמות שם סוטה שם [מנחות קו: יומא מז:]

ויקרא ב:יא כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' יב קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח

ומדי מידיה נ"ק

◆

נוסחאות רש"י כת"י

והא הכא כו' שרי ר"ש: תקוני גברא. למהדרו לאכול בקדשים: הא תינח כו': מתן שבע. ס"א כנגד בית קדשי הקדשים כדתנן במס' נגעים:

נ"א דהשתא נמי דמייתי פורתא להשלים הלוג מקדיש ליה כו' נ"ק

כמאן דנקיט דמדי נ"ק

וקשה אי כו' נ"ק

כמו דמקטיר בשר חטאת העוף נ"ק

◆

שיטה מקובצת

א] אי קודם מתן שבע כו'. פי' כיון שהקומץ שמפריש מן הלוג עולה לאישים נמצא כל שירי קומץ בבל תקטירו דנפקא לן מהאי קרא דכתיב כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו כלומר כל שנעשית ממנו עבודה הרי היא בבל תקטירו וכשם שהוא בבל תקטירו כך פסול לעבודה אחרת א"כ היאך מזה מן השיריים ומשני דמסקי לשם עצים ולשם עצים לאו דוקא שהרי איירינן בהזאה כדפי' אלא כלומר מזה לשם מים כמו דאמר ר"א דמסיק להו לשם עצים ועל תנאי אם אינו מצורע וצריך שיאמר הכהן כך כשמזה אם מצורע הוא ואין הקטרתו הקטרה ואלו אינן שיריים הרי הזאות אלו יוכשרו להזאת מצורע ואם אינו מצורע והקטרתו הקטרה ואלו הן שיריים הריני מזה אותן מים בעלמא כמו שאני רשאי להעלות שירי מנחה שהן שיריים ע"ג מזבח לשם עצים כך היא שיטת הקונטרס ולישנא דמסיק לשם עצים קשה לפירושו ועוד תימה כו' לכך נראה דעל הקטרה פריך היכי מקטיר הקומץ אפי' קודם מתן שבע והלא שמא מצורע הוא וטעון מתן דמים לעשות הזאה וכיון שמעה הזאה הויא הזאה (במתן ארבע) [דמתן שבע] כממנו לאישים נמצא דכל אותו מותר הלוג מן הקומץ הוי שיריים להזאה והוי בבל תקטירו וכל שממנו לאישים לאו דוקא והיאך מקטירין הקומץ ואתיא כר"ע (כו') [דאמר כל ששמו] קרבן כגון לג שמן של מצורע הוי בבל תקטירו אע"ג דלא הוי ממנו לאישים ואף קודם הזאות עובר משום בל תקטירו והא דפריך אי קודם מתנות שבע אינו ר"ל דלאחר מתנות שבע*) יקשה נמי א"כ הוי שירי הזאות. אלא ה"פ אי לאחר מתנות שבע או אית ליה פירכא אחריתי כדפי' מעיקרא דהוו ליה שיריים שחסרו וכ"ש דמצינו למיפרך האי נמי ואי קודם מתנות שבע הא תינח קושית שיריים שחסרו אבל עדיין תקשי לך הא דאפי' קודם מתנות שבע נמי הרי הוא בבל תקטירו וא"ת והיא גופיה מעמיה מאי למה יקרא הקומץ שירי הזאה כיון שקומץ קודם הזאה ור"ל מידי דהוה אבשר חטאת קודם הקטרת אימורין או קודם זריקת דם ולא נהירא לריב"א דלא דמי לבשר חטאת קודם הקטרת אימורין או קודם זריקה דהתם א"צ בירור לחלק ומבורר ועומד הוא אבל הכא הזאה אינה מבוררת איזה מיפה היא שהשאר יקרא שיריים עד לאחר מתנות שבע לכך נראה פ"ה עיקר. ומה דקשיא לפ"ה מנלן דהזאות ומתנות חשיבי כהקטרה י"ל דכיון דגלי קרא ראשה לאו דוקא אלא ה"ה כל ששמו קרבן כדקאמר ר"ע בפ' כל המנחות באות מצה כדפי' ומעתה נאמר דה"ה לא תקטירו לאו דוקא וה"ה הזאות ומתנות ואגב אשה נקט תקטירו. והא דקאמר דמסיק להו לשם עצים אגב דאיירי ישנו (בהקטרה בל) [בבל שממנו לאישים הרי הוא בבל] תקטירו נקטיה: ב] מיקמץ דקי"ל בפ' כל התדיר לקמן המתנדב: ג] שמן למנחה כו' הס"ד: ד] עליהן כלומר בשבילם דכתיב: ה] הכי כשמזה אם: ו] ובאותו שיטה ובאותו תנאי: ז] באותה של סוף שלשים ובאותו תנאי: ח] ראשונה ובשביעי תגלחת: ט] מתיבת טמא בודאי כו' עד תיבת טמא בודאי מוקף בח"ל: י] דמו של פר ור"ל דאין זה אלא למצוה כדאמרי' לעיל והכא משום תקוני גברא התירו הס"ד: יא] דאותביה מבל תקטירו נקט לה ותימה מנ"ל דהזאות ומתנות חשיבי כהקטרה לעבור עליה משום בל תקטירו כל שממנו לאישים דלמא דוקא בבל תקטירו אבל בבל תזה לא ועוד אי שייך: יב] כיון דנתן במתנה: יג] כמה מקטיר אות ד' ל"ש: יד] ומעיקרא דפריך: טו] הכי פריך ליה שפיר הס"ד ומה"ד דפריך ליה. תימה כו' ושייך לדף שאחר זה:

*) [מלה דל"ל דלאחר מתן שבע ניחא ולהדרכה דלאחר מתנה שבע יקשה קסי דה"ל כו']